

ДФФС “ДСК – РОДИНА”

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2023 година

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Надзорен съвет:

Тамаш Хак-Ковач – председател
Чаба Наги – член
Бисер Христов Петков – член

Управителен съвет:

Светослав Спасов Велинов – председател
Владимир Евгениев Нечев – член и изпълнителен директор
Михаил Петров Сотиров – член и изпълнителен директор
Ивелин Сашев Геков – член и Изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

гр. София, пощенски код: 1000
1000 ул. „Георги Бенковски“ № 5, ет.2.

www.dskrodina.bg

Банка-попечител:

„Алианс Банк България“ АД

Инвестиционни посредници:

„Уникредит Булбанк“ АД
„Първа Финансова Брокерска Къща“ ООД
„Адамант кепитъл партньърс“ АД
„Ситигруп глобъл маркетс лимитед“
„Ситигруп глобъл маркетс юрп АГ“
„София интернешънъл секюритиз“ АД
„Ситибанк Европа“ АД клон България КЧТ
„Елана Трейдниг“ АД

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД
ПО ПРОФЕСИОНАЛНИ СХЕМИ „ДСК-РОДИНА“

ЗА 2023 ГОДИНА

I. Обща информация за фонда

Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК-Родина“ (наричан по-долу за краткост ДПФПС „ДСК - Родина“ или Фонда) е регистриран по фирмено дело 20597/2007 г. Седалището и адресът на управление на Фонда е: София 1000, ул. „Георги Бенковски“ №5, ет.2.

Фондът е самостоятелно юридическо лице, което се управлява от Пенсионноосигурителна компания „ДСК - Родина“ АД („Компанията“ или „ПОК“) на основание Лицензия №04 от 03.10.2000 г. за извършване на дейност по допълнително социално осигуряване, издаден от Държавната агенция за осигурителен надзор и разрешение за управление на Доброволен фонд по професионални схеми № 978 - ДПФПС от 03.08.2007 г. на Комисията за финансов надзор (КФН). Фондът няма органи на управление и служители, представлява се от Компанията чрез нейните изпълнителни директори.

Възможността за управление на фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми е от началото на 2007 г., след приемането на България в Европейския съюз. От тази форма на осигуряване могат да се възползват най-вече работодателите (предприятията осигурители), които могат да правят вноски за допълнителна пенсия на своите работници и служители. За тази цел е необходимо да бъде подписано колективно споразумение или да бъдат включени текстове в Колективния трудов договор между работодателя и служителите.

Според професионалната пенсионна схема работодателят (предприятието осигурител) прави вноски за пенсия в полза на своите работници и служители. Осигурителните вноски са с определен размер за всяко осигурено лице в зависимост от условията на професионалната схема и се внасят по индивидуалната партида на осигуреното лице съобразно сключения осигурителен договор. В България е прието схемата да бъде управлявана от пенсионноосигурително дружество, регистрирано по КСО. Условията, при които се извършва осигуряването, обхватът на осигуряването, размерът на осигурителната вноска и видовете пенсионни плащания се определят в професионалната схема.

Вноските на осигурените лица, както и прехвърлени техни средства от други фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми се записват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. Индивидуалните партиди се водят в левове и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

За осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на ДПФПС „ДСК - Родина“.

Натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия на Компанията, както и за загуби от дейността на Компанията.

Банка-попечител и инвестиционни посредници

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията има сключен договор за попечителски услуги с банка - попечител, която съхранява всички активи на Фонда и осъществява контрол върху нарежданията на

Компанията за разпореждане със средствата на Фонда. Банка-попечител на ДПФПС „ДСК - Родина“ е ТБ „Алианс Банк България“ АД.

Сделките с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда, се извършват чрез лицензирани инвестиционни посредници, с които Компанията е сключила договори от името на Фонда.

Финансов надзор

Надзор върху управлението на Фонда се осъществява от Комисия за финансов надзор - специализиран държавен орган с правомощия да регулира и осъществява надзор на капиталовия, застрахователния и пазара на допълнителното пенсионно осигуряване (www.fsc.bg).

Съвместен финансов одит

Годишните финансови отчети на Компанията и ДПФПС „ДСК-Родина“ задължително се проверяват и заверяват съвместно от две одиторски дружества, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит в България. През отчетната финансова година за одитори на Компанията и Фонда бяха избрани „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „АФА“ ООД - едни от водещите организации в страната, предоставящи доброволни услуги в сферата на одита.

Услугите и възнагражденията на съвместните регистрирани законови одитори се поемат от ПОК в съответствие с нормативните изисквания.

Фондът няма регистрирани клонове.

Фондът не осъществява научноизследователската и развойната дейност.

II. Резултати от дейността

Пазарни позиции (на база обобщена информация от КФН)

Към 31 декември 2023 г. ДПФПС „ДСК-Родина“ има 100% пазарен дял по брой осигурени лица и размер на нетните активи.

Пенсионни схеми

Към 31 декември 2023г. ДПФПС „ДСК-Родина“ има регистрирани седемнадесет пенсионни схеми - на ПОК „ДСК-Родина“ АД, на „Спарки“ АД - гр. Русе, на „Банка ДСК“ АД, на „Каприкорн Кемикълс Груп“ ООД - гр. София, на „Меком“ АД - гр. София, на „Добруджанска месна компания 2003“ ООД - гр. София, на „Сименс“ ЕООД, на „Сименс Хелткеър“ ЕООД, на „Сименс Мобилити“ ЕООД, на „ОТП ЛИЗИНГ“ ЕООД - гр. София, на „Интерфудс България“ АД, на „Гената Инженеринг“ ЕООД - гр. Кърджали и на „Сименс Енерджи“ ЕООД - гр. София, на „Експресбанк“ АД - гр. София, на „ОТП Факторинг България“ ЕООД - гр. София, на „Юнекс Трафик Австрия ГМБХ България“, на „ДигиСтор24“ ЕООД.

Осигурени лица и нетни активи

Към 31 декември 2023 г. в ДПФПС „ДСК-Родина“ членуват 9 922 осигурени лица, от които 907 лица имат и лични вноски. През 2023г. този фонд е намалял със 72 лица или с 0.72 % спрямо 31 декември 2022 г.

Към 31 декември 2023 г. нетните активи на ДПФПС „ДСК-Родина“ са в размер 17 496 хил. лв., което представлява ръст с 1 565 хил. лв. или ръст от 9,82 % спрямо 31.12.2022 г. (15 931 хил. лв.)

Размерът на натрупаните средства по отделните професионални схеми към 31.12.2023 г. е както следва:

- за ПОК „ДСК-Родина“ АД - 642 хил. лв. (за сравнение 542 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „Спарки“ АД - 75 хил. лв. (за сравнение 72 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „Банка ДСК“ АД - 13 728 хил. лв. (за сравнение 12 763 хил. лв. към 31.12.2022 г.)

- за „Меком“ АД – 8 хил. лв. (за сравнение 7 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „Добруджанска месна компания“ – 2 хил. лв. (за сравнение 2 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „Сименс“ ЕООД – 1 734 хил. лв. (за сравнение 1 492 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „ОТП Факторинг България ЕООД“ – 339 хил. лв. (за сравнение 315 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „Сименс Хелткеър“ ЕООД – 99 хил. лв. (за сравнение 85 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „Сименс Мобилити“ ЕООД – 52 хил. лв. (за сравнение 40 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „Сименс Енерджи“ ЕООД – 300 хил. лв. (за сравнение 214 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „Експресбанк“ АД – 389 хил. лв. (за сравнение 343 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „ОТП Лизинг“ ЕООД – 50 хил. лв. (за сравнение 43 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- за „Юнекс Трафик Австрия ГмбХ клон България“ – 5 хил. лв. (за сравнение 3 хил. лв. към 31.12.2022 г.)
- ДигиСтор24 ЕООД9 – 19 хил. лв. (за сравнение 9 хил. лв. към 31.12.2022 г.)

През отчетния период постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 753 хил. лв., което представлява намаление с 20 хил. лв. спрямо 2022 г. /773 хил. лв./. Изплатените от Фонда суми през отчетния период са 633 хил. лв.

Изменението на нетните активи на Фонда по елементи през 2023 година е представено в следващата графика:

III. Инвестиционна дейност

През 2023 година, положителната корелация между рисковите и нискорисковите активи се запази, което доведе до негативен ефект върху представянето на портфейли следващи класическо разпределение на активите с цел оптимална диверсификация и контрол на риска.

В рамките на годината, водещите централни банки продължиха да повишават основните лихви с цел да овладеят инфлацията и да охладят икономиката. Европейската централна банка (ЕЦБ) повиши

депозитния процент с 200 базисни точки до 4%, а Федералния резерв (ФЕД) с 100 базисни точки до горна граница от 5.50%. Краткосрочните лихвени нива се повишиха чувствително над дългосрочните. Основни икономически показатели, като индексите отразяващи състоянието на бизнеса (ISM) се понижиха до нива, които се свързват със забавяне на икономиката. Въпреки това тя остана относително стабилна, безработицата се задържа на ниски исторически нива, като в банковата система все още има ликвидност. Усилията на централните банки да охладят оптимизма се сблъскват с фискалната политика, която по-скоро стимулира потреблението и работи в обратната посока. Правителствата продължават през своите канали да подкрепят населението и бизнеса, като цената за това е увеличение на бюджетните дефицити и запазване на инфлационния натиск.

Дългосрочните лихвени проценти се повишаваха през по-голямата част от годината на фона на затягането на монетарната политика от централните банки, опасенията, че основните лихвени проценти ще се задържат на високи нива за продължителен период от време, увеличената нужда от емитиране на нов дълг и растящата времева премия. В рамките на годината доходността по немските 10-годишни ДЦК достигна 3%, а тази по американските – 5%. Подобни нива в Европа бяха наблюдавани за последно през 2011г., а в САЩ през 2007г. Не липсваха и периоди на спад в доходността, катализатор за които бяха намалението на ценовия натиск, повишение на риска от възникване на рецесия и някои геополитически събития (продължаващата война в Украйна и конфликта в Близкия Изток). В края на годината доходността по дългосрочните ДЦК се понижи значително на фона на очакванията за предстоящо намаление на основните лихвени проценти. В Германия тя достигна 1.90%, което бе локално дъно в рамките на 2023г., а в САЩ – 3.80%, стойност, която бе наблюдавана за последно през май, 2023г. През годината беше осъществен технологичен пробив в развитието генеративния изкуствен интелект. Това успоредно с неглижирането на рисковете от забавянето на икономиката доведе до ръст на основните пазари, като DJIA се повиши с около 13%, а S&P500 с 24.2%. Вглеждането в структурата на тези индекси показва, че само една много малка част от компаниите са в основата на това повишение. Тези компании се асоциират, най-често, именно с развитието и монетаризирането на изкуствения интелект. Останалите сектори се представят далеч по-слабо и за година доходността им гравитира около нулата. Въпреки, че през 2023 година някои от европейските индекси регистрираха нови върхове, исторически повишенията им са по-незначителни от тези, които наблюдаваме в САЩ. През последните години европейските компании се възползваха силно от глобализацията. Резултатите им са силно зависими от потребителското търсене на европейски автомобили, луксозни стоки и туризъм, най-вече в Китай, който от своя страна навлиза в исторически етап на по-бавно развитие.

За изминалата година DAX се повиши с малко над 20%. Широкият европейски показател EuroStoxx600 приключи годината с повишение от 12.7%.

Разпределение на активите

Средствата на Фонда са инвестирани във високоликвидни активи, търгувани на българския и чужди пазари, с превес на чуждестранните инвестиции. Към 31.12.2023 г. активите на ДПФПС имат следното разпределение:

Структура на инвестиционния портфейл

В таблицата по-долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл по видове финансови инструменти и техния дял от балансовите активи на Фонда. В годишния финансов отчет на Фонда е представена по-подробна информация по отношение на структурата на управлявания портфейл.

Инвестиционни инструменти	31.12.2023 г.		31.12.2022 г.	
	Балансова стойност (в хил. лв.)	Отн. дял в %	Балансова стойност (в хил. лв.)	Отн. дял в %
Финансови активи, издадени в Република България, в т.ч.	3 142	17.91	2 000	12.55
Дългови ЦК, издадени или гарантирани от държавата	2 224	12.68	1 098	6.89
Корпоративни облигации	35	0.20	43	0.27
Акции, дялове и права	883	5.03	859	5.39
Чуждестранни финансови активи, в т.ч.	13 972	79.64	12 399	77.81
Дългови ЦК, издадени или гарантирани от държавата	9 625	54.86	3 541	22.22
Корпоративни облигации	377	2.15	348	2.18
Акции, дялове и права	3 970	22.63	8 510	53.40
Парични средства	373	2.13	1 530	9.60
Краткосрочни вземания, в т.ч.	57	0.32	6	0.04
Вземания, свързани с договори за валутен форуърд	27	0.15	1	0.04
Балансови активи общо	17 544	100.00	15 935	100.00

Нетен резултат от инвестиране

През отчетния период реализираният нетен резултат от инвестиране на активите на ДПФПС „ДСК - Родина“ е положителен и е в размер на 1 616 хил. лв., за сравнение нетният резултат през 2022 г. е бил отрицателен и е бил в размер на 2 650 хил. лв.

Нетен резултат от инвестиране по елементи	2023 (в хил. лв.)	2022 (в хил. лв.)
Приходи от дивиденди	107	80
Нетни приходи от лихви	191	149
Нетни печалби от оценка на финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	1 482	(3 122)
Нетни печалби/ (загуби) от сделки с финансови активи	(13)	35
Нетни печалби/ (загуби) от валутна преоценка	(151)	208
Други приходи	-	1
Други разходи	-	(1)
Общо реализирана нетна печалба	1 616	(2 650)

Доходност

Реализираната доходност от инвестиране на средствата на ДПФПС „ДСК - Родина“ на годишна база, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (31 декември 2021 г.- 31 декември 2023г.) възлиза на -3.25 %. Информацията е публикувана на сайта на КФН.

IV. Управление на риска

Инвестициите и другите финансовите активи, както и тяхната експозиция са оповестени в приложенията към Годишния финансов отчет на Фонда за 2023 г.

В рамките на инвестиционния процес се извършва постоянен мониторинг, измерване и управление на съвкупността от рискове, свързани с управлението на активите на фонда. ДПФПС „ДСК - Родина“ е изложен на следните видове риск:

- Пазарен риск
- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация
- Оперативен риск

Пазарният риск има най-голяма относителна тежест в общата съвкупност от рискове, на които са изложени управляваните от компанията пенсионни фондове. Основните видове пазарен риск, свързан с отделните класове финансови активи са:

- лихвен – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент;
- валутен – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута различна от лев и евро, поради изменение на обменния курс;
- ценови риск, свързан с инвестиции в акции – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на пазарните цени.

Адекватното управление на този риск се подпомага от създадената система от вътрешни лимити - позиционни лимити, Stop-loss лимити, VaR лимити. Лимитите подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от измененията в средата. Прилага се система за ескалация при идентифицирани нарушения на лимити и са определени срокове за предприемане на коригиращи мерки. За управление на пазарния риск се използват разрешените от закона инструменти за намаляване на риска. През отчетната година са сключвани сделки с деривативни инструменти за намаляване на валутния риск в управляваните фондове.

За управление на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда инвестиции Компанията сключва договори за валутен форуърд. Ефективността на сключените сделки за намаляване на инвестиционните рискове се наблюдава и оценява текущо от отговорните лица и звена. Информация за деривативни финансови инструменти, държани с цел управление на риска, както и реализираните резултати в резултат на сделките с деривативни финансови инструменти е оповестена в Приложение № 6.1 към годишния финансов отчет на Фонда.

Кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност. Кредитният риск произтича основно от дълговите финансови инструменти, свободните парични средства и деривативните договори.

Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения. Управлението на ликвидния риск се осъществява чрез поддържане на парични средства и инвестиции във високоликвидни финансови инструменти.

Законовият риск включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в Кодекса за социално осигуряване и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба при привеждането на портфейла в съответствие с регулаторните изисквания.

Политическият риск произтича от поява на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при Фондът осъществява своята дейност.

Риск от концентрация е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Компанията управлява пенсионните фондове като прилага мерки за добре диверсифицирани инвестиционни портфейли.

Оперативният риск е свързан с вероятност от възникване на загуба поради неадекватно конструирани или погрешно изпълнени бизнес процеси, човешки грешки, некоректна работа на системите или загуби, дължащи се на външната среда, включително и на правен риск. Измерва се чрез отчитане на претърпените действителни загуби от вече възникнали оперативни събития. Идентифицирането, наблюдението и управлението на оперативния риск се извършва по установения вътрешен ред за докладване и регистриране на възникналите оперативни събития.

Оперативна дейност и непрекъсваемост на дейността

Основните сървъри са преместени в дейта център на Банка ДСК в съответствие с всички вътрешни правила и приети политики, като по този начин е подсиgurена още по-надеждна непрекъсваемостта на дейността.

Всички служители свързани с основните дейности на компанията по ежедневните задължения за предоставяне на необходимите данни към надзорните органи са подсиgurени и с допълнителен отдалечен достъп за работа от къщи чрез VPN достъп. Техниката е подновена и в съответствие с изискванията за гладко протичане на работните процеси.

Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

И през следващата година основните изходящи парични потоци ще бъдат основно плащания към осигурени лица при настъпване на осигурителен случай. Фондът притежава достатъчно парични средства и високоликвидни финансови активи, които да гарантират нормалното му функциониране.

Развитието на финансовите пазари продължава да е във фокуса на наблюдение от страна на ръководството на Компанията и то продължава текущо да следи за поява на инвестиционни и други рискове и респ. на последици от пандемията върху дейността и финансовите резултати на управляваните от нея фондове.

Политиката на Ръководството по отношение измерването и управлението на отделните видове риск е представена по - подробно в годишния финансов отчет на ДПФПС „ДСК - Родина“.

V. Цели за управлението на фонда

Основните цели при управлението на ДПФПС „ДСК - Родина“ през 2023 г. са свързани със:

- сключване на нови договори по професионални схеми, увеличаване на броя на осигурени лица и нарастване на управляваните нетни активи във Фонда;
- законосъобразно, професионално и отговорно инвестиране на средствата, акумулирани във Фонда;
- постигане на доходност, съответстваща на целите на инвестиционната политика на Фонда и поддържане на разумен баланс между риск и възвръщаемост;
- непрекъснато подобряване на качеството на обслужване на осигурените лица.

VI. Настъпили събития след края на отчетния период

Съгласно взето решение на Надзорния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД от 30.01.2024г., съответно решение на Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД от 30.01.2024 г., са извършени промени в състава на Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД, като считано от 01.02.2024 г. Ивелин Сашев Геков е член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на ПОК „ДСК-Родина“ АД. Решението за промяна на състава на Управителния съвет и представителството на ПОК „ДСК Родина“ е вписано в Търговския регистър на 12.02.2024 г

Освен описаното по-горе, няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет на Фонда.

Дата: 15.03.2024г.

Главен изпълнителен директор:

/Владимир Нечев/

Изпълнителен директор:

/Михаил Сотиров/

**Building a better
working world**

Ърнст и Янг Одит ООД
Полиграфия офис център
бул. Цариградско шосе 47А, етаж 4
София 1124
Централа: +359 2 81 77 100
Факс: +359 2 81 77 111
ey.com

БДО АФА ООД
гр. София 1504
ул. Оборище №38
Тел. +359 2 943 37 00
Ел. поща: office@bdoafa.bg
www.bdoafa.bg

Доклад на независимите одитори

До акционерите

На Пенсионно осигурителна компания „ДСК-Родина“ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК-Родина“ („Фонда“), включващ отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2023 година, отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителни приложения към финансовия отчет, съдържащи и съществена информация за счетоводната политика.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за нетните активи на Фонда към 31 декември 2023 година и за промените в неговите нетните активи и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фонда и управляващата го компания ПОК „ДСК-Родина“ АД („Компанията“) в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

**Building a better
working world**

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос беше адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“, в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Оценка на инвестиции по справедлива стойност Оповестяванията на Фонда по отношение на инвестициите по справедлива стойност са включени в Пояснително приложение 2.8.1 Инвестиции на пенсионния фонд, Пояснително приложение 2.8.5 Принципи за оценка по справедлива стойност, Пояснително приложение 4 Използване на счетоводни преценки и предположения и Пояснително приложение 6 Инвестиции по справедлива стойност.	
Портфейлът на Фонда от инвестиции по справедлива стойност, различни от деривативни финансови инструменти, към 31 декември 2023 година е в размер на 17,114 хил. лв., което представлява 97.55% от общата сума на активите на Фонда към тази дата. Тези инвестиции се разглеждат като ключов фактор за промените в нетните активи на Фонда и размера на нетните му активи. Оценката на справедливата стойност на инвестициите на Фонда, които включват предимно държавни ценни книжа, корпоративни облигации, акции, права и дялове, се осъществява ежедневно на база на пазарни цени от активни пазари, а за тези, които не се търгуват на активни пазари - чрез прилагане на други оценъчни модели, методи и техники, които обичайно изискват значителен обем	В тази област нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха: • Проучващи запитвания, инспекция на документи и анализи за получаване на разбиране относно процеса за определяне на справедлива стойност на инвестициите на пенсионния фонд, както и за пряко свързаните процеси на текущо управление на инвестиционната дейност на Фонда; • Тестване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на избрани уместни контроли, свързани с процеса на оценка на портфейла с инвестиции, включително контроли по входящите данни, приложени при определяне и одобрение на цените за оценка; • Съпоставяне на използваните при определяне на справедливите

Building a better
working world

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
от входящи данни. Разработването на входящи данни за моделите, базирани на метода на дисконтираните парични потоци, изисква прилагането на значителни преценки и допускания от страна на ръководството. Поради съществената стойност на инвестициите по справедлива стойност, наличието на преценки и допускания, които се изисква да бъдат направени, за да се стигне до оценката им по справедлива стойност, ние сме определили, че тази област е свързана със значителен риск от съществено неправилно отчитане и съответно, представлява ключов одиторски въпрос.	стойности на инвестициите на Фонда цени/котировки с отчетените справедливи стойности на инвестициите към 31 декември 2023 година, които са класифицирани като Ниво 1 в йерархията на справедливите стойности; • Подлагане на критичен анализ на оценките на инвестиции на пенсионния фонд, които не са търгуеми на активни пазари. Този анализ е насочен основно към: ○ оценка на съответствието на моделите за оценка с изискванията на МСФО, приети от ЕС, и общоприетите практики при оценяването;○ оценка на уместността на съществените основни допускания, заложи при определяне на оценките по метода на дисконтираните парични потоци;• Тестове за проверка на математическата точност при изчислението на справедливите стойности на инвестициите на Фонда и анализ на адекватността на разпределянето по нива на йерархията на справедливите стойности;• Получаване на потвърдително писмо от банката-депозитар и равнение на потвърдените номинални стойности на инвестициите с инвестиционния портфейл на Фонда към 31 декември 2023 година, както и равнение на потвърдените в писмото стойности на сделките с инвестиции през 2023 година с регистри на Фонда;• Оценка на уместността, пълнотата и точността на оповестяванията във връзка с инвестициите по справедлива стойност, включително относно йерархията на справедливите стойности и движението в рамките на йерархията през годината, спрямо изискванията на МСФО, приети от ЕС.

**Building a better
working world**

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството на Компанията носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на Компанията носи отговорност за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Компанията („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива

**Building a better
working world**

съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените

**Building a better
working world**

констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други закони и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

**Building a better
working world**

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

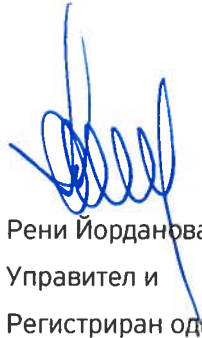
Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „БДО АФА“ ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК-Родина“ от общото събрание на акционерите на Пенсионно осигурителна компания „ДСК-Родина“ АД, проведено на 27 март 2023 година, за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на Фонда представлява трети пълен ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ърнст и Янг Одит“ ООД и седми пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „БДО АФА“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Фонда, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда и управляващата го Компания.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД: Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД:

Милка Начева-Иванова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

Рени Йорданова
Управител и
Регистриран одитор, отговорен за одита

19 март 2024 година
гр. София, България

ДФФПС „ДСК – РОДИНА“
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г.

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица
Към 31 декември 2023 година

В хиляди лева	Прил.	2023	2022
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	5	373	1 530
Деривативни активи по справедлива стойност, държани с цел управление на риска	6.1.1	27	1
Вземания	7	30	5
Инвестиции по справедлива стойност	6	17 114	14 399
Общо активи		17 544	15 935
ПАСИВИ			
Задължения	8	48	4
Общо пасиви		48	4
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		17 496	15 931

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 30.

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 15 март 2024 г.

Владимир Нечев
Главен изпълнителен директор

Михаела Сотиров
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 19 март 2024 година

Одиторско дружество „Ърст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД

ДФФПС „ДСК – РОДИНА“
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г.

Отчет за промените в нетните активи на
разположение на осигурените лица
За годината, завършваща на 31 декември 2023 година

В хиляди лева	Прил.	2023	2022
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Приходи/ печалби от управление на инвестиции и финансови активи			
Нетни приходи от лихви	11	191	149
Нетни печалби от валутна преоценка		-	208
Приходи от дивиденди		107	80
Нетни печалби от сделки с инвестиции		-	35
Нетни печалби от оценка на инвестиции по справедлива стойност	12	1 482	-
Други приходи		-	1
		1 780	473
Осигурителни вноски			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		753	773
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		2 533	1 246
НАМАЛЕНИЯ			
Разходи/загуба от управление на инвестиции и финансови активи			
Нетни загуби от сделки с инвестиции		13	-
Нетни загуби от валутна преоценка		151	-
Нетни загуби от оценка на инвестиции по справедлива стойност	12	-	3 122
Други разходи		-	1
		164	3 123
Намаления, произтичащи от осигурителна дейност			
Изплатени средства на осигурени лица	10	635	756
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания	9	169	9
		804	765
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		968	3 888
УВЕЛИЧЕНИЕ/(НАМАЛЕНИЕ) НА НЕТНИТЕ АКТИВИ ЗА ГОДИНАТА		1 565	(2 642)
НЕТНИ АКТИВИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА		15 931	18 573
НЕТНИ АКТИВИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА		17 496	15 931

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 30.

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 15 март 2024 г.

Владимир Нечев
Главен изпълнителен директор

Мигана Сотиров
Изпълнителен директор

Емилия Велева
Финансов директор (съставител)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 19 март 2024 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „БДО АФА“ ООД

ДФПС „ДСК – РОДИНА“
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г.

Отчет за паричните потоци
За годината, завършваща на 31 декември 2023 година

В хиляди лева	Прил.	2023	2022
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления, свързани с осигурени лица		753	773
Плащания, свързани с осигурени лица и техните наследници		(638)	(752)
Плащания към пенсионноосигурителната компания		(122)	(28)
Получени лихви		176	149
Получени дивиденди		77	540
Постъпления от продадени/падежирани инвестиции		4 863	9 079
Плащания за покупка на инвестиции		(6 243)	(9 433)
Парични потоци по сделки с чуждестранна валута		(23)	(22)
Други парични потоци		-	1
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти за годината		(1 157)	307
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината		1 530	1 223
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	5	373	1 530

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 30.

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД и е подписан на 15 март 2024 г.

Владимир Нечев - Главен изпълнителен директор
Михаил Сотиров - Изпълнителен директор
Емилия Велева - Финансов директор (съставител)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 19 март 2024 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „АФА“ ООД

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

ПОК „ДСК - Родина“ АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване по професионални схеми съобразно Лицензия №04 от 03.10.2000г. на Държавната агенция за осигурителен надзор, съгласно Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване и разрешение за управление на ДПФПС „ДСК - Родина“ № 978 – ДПФПС от 03.08.2007 г. на Комисията за финансов надзор. На 20.03.2007 г. Общото събрание на акционерите на Компанията приема Решение за учредяване на Доброволен пенсионно осигурителен фонд по професионални схеми „ДСК - Родина“, Булстат 175456360, понастоящем Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми „ДСК – Родина“ (ДФФПС „ДСК – Родина“, ДПФПС или Фонда). Седалището и адресът на управление на Компанията е: гр. София, 1000, бул. „Георги Бенковски“ № 5, ет. 2.

ДФФПС е регистриран на 28.12.2007 г. по фирмено дело 20597/2007 г.

Фондът се управлява от ПОК „ДСК-Родина“ АД (Компанията) и се представлява заедно от двама изпълнителни директори или от изпълнителен директор и прокурис (ако е назначен). Фондът няма служители. През 2023 г. от състава на Надзорния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД са освободени г-жа Виолина Маринова Спасова и г-н Янаки Севастиянов Янакиев. бяха освободени от длъжност. За нови членове на съвета са избрани г-н Тамаш Хак-Ковач и г-н Бисер Христов Петров.

От състава на Управителния съвет на Компанията през 2023 г. са освободени: г-н Николай Иванов Марев, г-н Боян Филипов Стефов, г-жа Румяна Боянова Сотирова и г-жа Диана Дечева Митева. За нови членове на съвета са избрани г-н Владимир Евгениев Нечев и г-н Светослав Спасов Велинов. След промените към 31.12.2023г. съставът на Управителния съвет е: Светослав Спасов Велинов – председател, Владимир Евгениев Нечев и Михаил Петров Сотиров. На 12.02.2024 г. е вписана промяна в състава на Управителния съвет на ПОК „ДСК Родина“ АД (Приложение № 16).

Към 31.12.2023 г. изпълнителни директори на Компанията са Владимир Нечев – Главен изпълнителен директор и Михаил Сотиров – Изпълнителен директор. Няма назначен прокурис.

Одитният комитет и Надзорният съвет в Компанията подпомагат работата на УС и имат роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на Компанията.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване (Кодекса или КСО) в България, който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Правилникът на Фонда урежда условията, реда и начините за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми на предприятия-осигурители, създадени съгласно законодателството на Република България, правата и задълженията на предприятия-осигурители, осигурените лица, пенсионерите и други лица с права по схемата съобразно българското социално и трудово законодателство. Разпоредбите на Правилника, отнасящи се до професионални схеми на предприятия-осигурители, създадени съгласно законодателството на друга държава-членка, съдържат изрична уговорка, че се отнасят до чуждестранни професионални схеми.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми се осъществява чрез доброволни осигурителни вноски, чрез които може да се осигури получаването на пенсия, отделно от пенсията от задължителното пенсионно осигуряване.

За осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Доброволния пенсионен фонд по професионални схеми и договорите с предприятията осигурители.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми е индивидуално и се осъществява с парични осигурителни вноски, които могат да бъдат еднократни, месечни или за друг период в зависимост от условията на професионалната схема. Вноските могат да бъдат от работодатели, които са осигурители – за техните работници и служители и от физически лица – за тяхна сметка. Вноските на осигурените лица, както и прехвърлени техни средства от други фондове за допълнително пенсионно осигуряване се записват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда.

Индивидуалната партида на осигуреното лице се води в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден. Така изчислената стойност на един дял е валидна само за съответния ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към Компанията за плащане на такси и удържки, както и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурени лица и пенсионери. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Приложения към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност, продължение

Натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия на Компанията, както и за загуби от дейността на Компанията.

Към 31 декември 2023 г. в ДПФПС „ДСК - Родина“ се осигуряват 9 922 осигурени лица (31.12.2022 г.: 9 994 осигурени лица).

Осигурените лица по професионални схеми от ДПФПС при придобиване на право на пенсия имат право на лична срочна пенсия за старост. За България правото на лична пенсия за старост при осигуряване в ДПФПС „ДСК-Родина“ възниква при навършване на 60 годишна възраст за жените и мъжете.

Съгласно условията на професионалната схема, уговорени в колективното споразумение, съответно в колективния трудов договор ДПФПС „ДСК-Родина“ може да изплаща на осигуреното лице пенсия за старост до 5 години преди навършване на 60-годишна възраст.

Размерът на изплащаните срочни пенсии се определя в зависимост от размера на натрупаните средства по индивидуалната партия на осигуреното лице, от срока, за който то избере да получава пенсията и от определения технически лихвен процент.

Осигурените лица имат право и на еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалните им партии и на еднократно или разсрочено изплащане на средствата на наследниците на починало лице или на пенсионер.

Възможностите за инвестиране на активите на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване са нормативно регламентирани в КСО. ПОК „ДСК – Родина“ АД, управляваща Фонда е сключила договор с банка – полечител, в която се съхраняват всички активи на Фонда. За осъществяване на сделки с ценни книжа с цел инвестиране на активите на Фонда, Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници.

2. Обобщена информация за счетоводната политика

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

При изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване“ (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степента, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност;
- Инвестиции по справедлива стойност.

2.3. Сравнителни данни

Фондът представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и прензчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.4. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на ДПФПС.

2.5. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат през всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в Приложение 4 по отношение на оценка на финансови инструменти.

2.6. Финансови приходи и разходи

Приходите от лихви по инвестиции в дългови инструменти се начисляват текущо пропорционално на времевата база и договорен лихвен процент, а за финансови активи по амортизирана стойност чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Разликите от промените на справедливата стойност на инвестициите, отчетени по справедлива стойност, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

В отчета за паричните потоци получените лихви се представят намалени с платените лихви като част от покупната цена на придобитите през годината инвестиции.

2.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс за деня на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка).

Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи по валутни операции.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2023	31 декември 2022
1 EUR (фиксиран)	1.95583 BGN	1.95583 BGN
1 USD	1.76998 BGN	1.83371 BGN

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.8. Финансови инструменти

2.8.1. Инвестиции на пенсионния фонд

Инвестициите на ДПФПС се отчитат по справедлива стойност и включват дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, корпоративни облигации, акции, права и дялове и деривативи. В случаите на продаваеми ценни книжа, справедливата стойност е пазарната цена. За инвестиции, които не се търгуват на активни пазари справедливата стойност се определя чрез прилагане на оценъчни модели. Фондът признава инвестициите, отчитани по справедлива стойност на датата на уреждане. При първоначално признаване инвестициите на пенсионния фонд се отчитат по справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им.

Когато планът притежава инвестиции, за които не е възможно да се направи приблизителна оценка на справедливата стойност, като например пълна собственост върху предприятие, се оповестява причината, поради която не се използва справедлива стойност. Доколкото инвестициите се отчитат по стойности, различни от пазарната или справедливата стойност, се оповестява и справедливата стойност.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата стойност на инвестициите в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

2.8.2. Вземания и парични средства и еквиваленти

Първоначално признаване и оценяване

При първоначално признаване Фондът отчита парични средства и парични еквиваленти и вземания, използвани в дейността на Фонда, по справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване, към която се прибавят или съответно приспадат разходите пряко свързани с осъществяване на сделката.

Бизнес моделът на Фонда за управление на финансовите активи под формата на вземания и парични средства и еквиваленти се позовава на начина, по който то управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете. Фондът е определил бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани, за да се съберат договорените парични потоци за парични средства и парични еквиваленти и вземания.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Фондът се е ангажира да купи или продаде актива.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи на Фонда под формата на вземания и парични средства и еквиваленти, използвани в дейността му, се класифицират като Финансови активи по амортизирана стойност.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.2. Вземания и парични средства и еквиваленти, продължение

Последващо оценяване, продължение

Фондът оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- Условието на договора за финансов актив поражда парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

Обезценка

Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за промените в нетните активи като самостоятелен показател – разходи за обезценка. В края на всеки отчетен период Фондът признава коректив за загуби за очаквани кредитни загуби от вземанията и парични средства и парични еквиваленти. В края на всеки отчетен период Фондът актуализира оценката на изменението в кредитния риск на съответния финансов инструмент. Фондът оценява загубата от обезценка за финансовия инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на финансовия инструмент се е увеличил значително от първоначалното признаване. Ако кредитният риск на финансовия инструмент не е значително увеличен от първоначалното признаване, Фондът оценява загубата от обезценка за дадения финансов инструмент на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

При оценката за определяне на значително увеличение на кредитния риск Фондът отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Фондът сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Фондът разглежда както количествена, така и качествена информация, която е разумна и подкрепяща, включително исторически опит и информация за бъдещо развитие. Следната информация се взема предвид при оценката дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване:

- съществуващо или очаквано значително влошаване на външния (ако е наличен) или вътрешния кредитен рейтинг на финансовия инструмент;
- значимо влошаване на външните пазарни индикатори за кредитен риск за дадения финансов инструмент, например значително увеличение на кредитния спред, цените на суап за кредитно неизпълнение за длъжника или продължителността на времето или степента, до която справедливата стойност на финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност;
- съществуващи или прогнозни неблагоприятни промени в бизнес, финансови или икономически условия, които се очаква да причинят значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си;
- съществуващо или очаквано значително влошаване на оперативните резултати на длъжника;
- значителни увеличения на кредитния риск по отношение на други финансови инструменти на същия длъжник;
- актуална или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на длъжника, което води до значително намаляване на способността на длъжника да изпълнява задълженията си по дълга.

Независимо от резултата от горната оценка, Фондът приема, че кредитният риск по даден финансов актив под формата на вземания и парични средства и еквиваленти се е увеличил значително от първоначалното признаване, когато договорните плащания са просрочени с повече от 30 дни, освен ако Фондът не разполага с разумна и подкрепяща информация, която да показва друго.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.2. Вземания и парични средства и еквиваленти, продължение

Обезценка, продължение

Фондът редовно следи за ефективността на използваните критерии при определянето дали има значително увеличение на кредитния риск и ги преразглежда, за да подсигури, че критериите са в състояние да идентифицират значително увеличение на кредитния риск преди сумата да стане просрочена.

Фондът счита следните обстоятелства за настъпване на неизпълнение за целите на управление на вътрешния кредитен риск:

- нарушение на финансовите условия от страна на длъжника; или
- информацията, разработена вътрешно или получена от външни източници, показва, че е малко вероятно длъжникът да плати на кредиторите, включително на Фонда, изцяло (без да се отчитат обезпеченията, държани от Фонда).

Независимо от горния анализ, Фондът счита, че е настъпило неизпълнение, когато даден финансов актив под формата на вземания и парични средства и еквиваленти е с над 90 дни просрочие, освен ако Фондът има разумна и подкрепяща информация, за да докаже, че по-голямо просрочие е по-подходящ критерий за неизпълнение.

Финансов актив под формата на вземания и парични средства и еквиваленти е с кредитна обезценка, когато едно или повече събития оказват негативно въздействие върху оценката на бъдещите парични потоци от този финансов актив. Доказателство, че даден финансов актив е с кредитна обезценка, включва наблюдаемни данни за следните събития:

- а) значителни финансови затруднения на емитента или длъжника;
- б) нарушение на договора, като неизпълнение или събитие на просрочие;
- в) кредиторът(ите) на длъжника, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на длъжника, предоставя на длъжника отстъпка (и), която кредиторът(ите) не би предоставил в противен случай;
- г) става вероятно длъжникът да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация; или

Измерването на очакваните кредитни загуби е функция от вероятността за неизпълнение, загубата при неизпълнение (т.е. размера на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността за неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с информация за бъдещето развитие, както е описано по-горе. Експозицията при неизпълнение за финансовите активи под формата на вземания и парични средства и еквиваленти, се състои от брутната балансова стойност на активите към датата на отчетния период.

За финансовите активи под формата на вземания и парични средства и еквиваленти очакваната кредитна загуба се оценява като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда в съответствие с договора и всички парични потоци, които Фондът очаква да получи, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Фондът признава печалба или загуба от обезценка в отчета за промените в нетните активи за всички финансови инструменти под формата на вземания и парични средства и еквиваленти със съответстваща корекция на тяхната балансова стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

За изчислението на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и парични еквиваленти в банки*, Фондът прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Фондът прилага “тристепенен” модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив). За целта се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody’s, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Фондът оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

За търговски вземания МСФО 9 изисква опростен подход за оценка на загубата от обезценка на стойност, която е равна на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.3 Отписване на инвестиции на пенсионния фонд и финансови активи под формата на вземания и парични средства и еквивалент

Фондът отписва инвестиции на пенсионния фонд или финансови активи по амортизирана стойност, когато договорните права към паричните потоци от тях изтекат, или когато прехвърля правата за получаване на договорните парични потоци от тях в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването им. Всяко участие в прехвърлени финансови инструменти, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва част или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се

отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фондът нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, той отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиции и финансови активи, когато бъдат определени като несъбираеми - когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидан или е влязъл в производство по несъстоятелност. Отписаните инвестиции и финансови активи все още могат да бъдат обект на дейности по принудително изпълнение съгласно процедурите за възстановяване на Фонда, като се вземат предвид правните консултации, когато е уместно. Всички възстановени суми се отчитат в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

2.8.4. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват основно задължения към Компанията.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност. Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

2.8.5. Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цена при нормална сделка за продажба на актив или за прехвърляне на пасив, която би се случила между пазарни участници към датата на оценка. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Фондът задължително има достъп. Фондът използва основно пазарния, и по-ограничено приходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котирани пазарни цени и дисконтирани парични потоци.

Справедливата стойност на инвестициите се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

При оценката на справедливата стойност на инвестициите на пенсионния фонд към 31 декември 2023 и 31 декември 2022, Фондът е приел следните критерии за определяне на активен пазар: сключени сделки в над 50% от работните сесии за предходния тримесечен период и над 1% от средния Free Float изтъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

2.8.5. Принципи за оценка по справедлива стойност, продължение

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фондът установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент.

2.8.6. Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на инвестициите на пенсионния фонд, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица на ежедневна база.

2.9. Такси и удържки в полза на Компанията

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на ДПФПС, Компанията събира следните такси и удържки от осигурените лица, определени в Правилника на Фонда:

- еднократна встъпителна такса;
- такса от всяка осигурителна вноска;
- инвестиционна такса;
- такса при прехвърляне на натрупаните средства в друг фонд на ЕС;
- такса при изтегляне на средства от индивидуалната партида;

Такси и удържки не се събират в случаите на прехвърляне на средства, поради несъгласие на осигурените лица с приети изменения и допълнения в Правилника за дейността на пенсионния фонд.

Фондът не начислява други такси и удържки, освен определените в Правилника за организацията на дейността му.

2.10. Промени в счетоводните политики и оповестявания

Стандарти / изменения, които са влезли в сила и са приети от Европейския съюз

Приетите счетоводни политики са последователни на прилаганите през предходната финансова година, с изключение на следните МСФО и изменения на МСФО, които са възприети от Фонда от 1 януари 2023:

- МСФО 17 Застрахователни договори,
- МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика по МСФО 2: Оповестяване на счетоводни политики (Изменения),
- МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки (Изменения),
- МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, възникващи в резултат на една сделка (Изменения),
- МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа – Втори стълб Моделни правила (Изменения).

Възприетите и изменени стандарти и разяснения не са оказали съществено влияние върху счетоводните политики на Фонда.

Приложения към финансовия отчет

2. Обобщена информация за счетоводната политика, продължение

2.10. Промени в счетоводните политики и оповестявания, продължение

Стандарти/изменения, които все още не са влезли в сила, но са приети от Европейския съюз

- **МСС 1 Представяне на финансови отчети: Класификация на пасивите като текущи или нетекущи (Изменения).** Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., като по-ранното им прилагане е позволено, и ще трябва да се прилагат ретроспективно в съответствие с МСС 8. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.
- **МСФО 16 Лизинг: Пасив по лизинг при сделка за продажба с обратен лизинг (изменения).** Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., като по-ранното им прилагане е позволено. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Стандарти/изменения, които все още не са влезли в сила и не са приети от Европейския съюз

- **МСС 7 Отчети за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване – Споразумения за финансиране на доставчици (Изменения).** Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., като по-ранното им прилагане е позволено. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.
- **МСС 21 Ефекти от промените във валутните курсове: Липса на обменяемост (Изменения).** Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2025 г., като по-ранното им прилагане е позволено. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие.** През месец декември 2015 г. СМСС отложи за неопределен период датата на влизане в сила на това изменение в очакване на резултата от неговия изследователски проект за счетоводното отчитане при прилагането на капиталовия метод. Фондът ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

3. Политика на ръководството по отношение на риска

ДФФПС „ДСК Родина“ е изложено на следните видове риск при операциите си с инвестиции и финансови активи:

- Кредитен риск
- Пазарен риск
- Ликвиден риск
- Законов риск
- Политически риск
- Риск от концентрация

Управлението на риска на Фонда се извършва от Комитет по управление на риска, който взема своите решения на база на анализи, оценки и предложения на отдел „Управление на риска“.

Процесът по измерване и управление на риска включва анализ на видовете рискове на които са изложени активите на Фонда. В случай на превишение на тези рискове, над предварително определено ниво отговарящо на рисковата толерантност на Фонда се вземат решения за намаляването им.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск

„Кредитен риск“ е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството разглежда три основни вида кредитен риск:

- Контрагентен риск – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапове, и други извънборсови инструменти разрешени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимит за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.
- Рискова премия - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента.
- Инвестиционен кредитен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Таблицата по-долу представя качеството на инвестициите като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги, извлечени приоритетно от Fitch. При липса на рейтинг от тази агенция са ползвани такива от Moody's.

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Български и чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
<i>Рейтинг AAA</i>	4 024	3 386
<i>Рейтинг AA</i>	259	-
<i>Рейтинг A-</i>	887	676
<i>Рейтинг BBB</i>	4 030	3 072
<i>Рейтинг BBB-</i>	2 295	2 143
<i>Рейтинг BBB+</i>	355	331
	11 850	9 608
Корпоративни облигации		
<i>Рейтинг A</i>	75	66
<i>Рейтинг A-</i>	215	199
<i>Рейтинг BBB</i>	86	84
<i>Без рейтинг</i>	35	42
	411	391
Акции, права и дялове		
<i>Без рейтинг</i>	4 853	4 400
	4 853	4 400
	17 114	14 399

Към 31 декември 2023 г. кредитния риск, свързан с държавния дълг е сравнително нисък. Фондът внимателно управлява този риск през годината и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е добро.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни.

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Отчетени по справедлива стойност		
България	2 224	1 098
Германия	2 283	2 334
Испания	696	676
Франция	259	-
Хърватия	355	331
Унгария	624	548
Индонезия	420	398
Италия	763	1 028
Мексико	642	622
Полша	191	-
Румъния	1 653	1 521
САЩ	1 740	1 052
	11 850	9 608

- *счетоводно третиране* - отчетени по справедлива стойност
 - *риск на насрещна страна* - сделките се сключват DvP (доставка срещу плащане, с изключение на сделките с Български държавен дълг) и поради тази причина рискът от насрещната страна е сведен до минимум
 - *ликвидност* - емисиите представляват предимно емисии еврооблигации, издадени от съответните страни. Емисиите са качени за търговия на регулирани капиталови пазари. Текущо биват котиращи обеми, по-големи от притежаваните, от множество борсови посредници и по тази причина смятаме, че ликвидният риск е нисък
- влияние на риска от промяна на цената* - според правилата за управление на риска на Фонда, модифицираната дюрация е методът, чрез който се измерва лихвения риск на ценната книга. Основният риск при промяна на пазарната цена на дългов инструмент с фиксиран купон е промяната в пазарните лихвени проценти. Модифицираната дюрация е показател доколко пазарната цена на дадена дългова ценна книга е чувствителна към промяната на пазарните лихвени проценти.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.1. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя матурирнетната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2023	До 1	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>	месец	месеца	до 1 година	години	години	
България	-	13	10	584	1 617	2 224
Германия	-	-	8	565	1 710	2 283
Испания	-	-	351	345	-	696
Франция	-	-	259	-	-	259
Хърватия	-	-	3	-	352	355
Унгария	-	-	-	326	298	624
Индонезия	-	-	6	244	170	420
Италия	308	-	304	-	151	763
Мексико	-	-	14	194	434	642
Полша	-	-	1	-	190	191
Румъния	-	14	21	840	778	1 653
САЩ	-	6	251	333	1 150	1 740
ОБЩО:	308	33	1 228	3 431	6 850	11 850

Таблицата по-долу представя матурирнетната структура на портфейла от държавен дълг по страни.

31 декември 2022	До 1	От 1 до 3	От 3 месеца	От 1 до 5	Над 5	Общо
<i>В хиляди лева</i>	месец	месеца	до 1 година	години	години	
България	-	19	1	512	566	1 098
Германия	-	-	185	-	2 149	2 334
Испания	-	-	-	676	-	676
Франция	-	-	-	-	-	-
Хърватия	-	-	3	-	328	331
Унгария	-	-	-	-	548	548
Индонезия	-	-	6	-	392	398
Италия	-	-	-	893	135	1 028
Мексико	-	-	14	189	419	622
Румъния	-	14	21	446	1 040	1 521
САЩ	-	4	2	-	1 046	1 052
ОБЩО:	-	37	232	2 716	6 623	9 608

3.2. Пазарен риск

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла от ценни книжа на Фонда.

„Лихвен риск“ е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.1. Лихвен риск

Ръководството измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация“ – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Използва се методът на модифицираната дюрация, чрез който да се измери и да се управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапове, фючърси базирани на лихвени проценти и фючърси базирани на облигации.

Таблиците по-долу представят лихвените активи на Фонда към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. по тяхната балансова стойност съгласно лихвените им условия и матуритетната им структура.

31 декември 2023		Инструменти с фиксиран лихвен процент					
В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент				
			До 1 месеца	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	373	-	373	-	-	-	-
Инвестиции	12 261	35	309	34	1 230	3 567	7 086
Общо	12 634	35	682	34	1 230	3 567	7 086

31 декември 2022		Инструменти с фиксиран лихвен процент					
В хиляди лева	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Инструменти с фиксиран лихвен процент				
			До 1 месеца	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	1 530	-	1 530	-	-	-	-
Инвестиции	9 999	43	-	38	234	2 850	6 834
Общо	11 529	43	1 530	38	234	2 850	6 834

Чувствителност на нетните активи към промяна на лихвените нива

Чувствителност към промяната на лихвените проценти и нейното отражение в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица, определена чрез метода на модифицираната дюрация е показана в следващата таблица:

В хиляди лева	100 базисни точки промяна в лихвените нива
	Към 31 Декември 2023
Към 31 Декември 2022	561

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.2. Валутен риск

„Валутен риск“ е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деномниран във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и Лев/Евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез използване на историческа волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото и количественото определяне на експозицията на валутата като процент от нетните активи на съответния пенсионен фонд.

Таблиците по – долу представят експозициите на Фонда по видове валути към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.

В хиляди лева

Към 31 декември 2023

Активи	Лева	Евро	Долари	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	58	56	259	373
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	2 224	-	2 224
Акции, дялове и права	859	24	-	883
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	7 885	1 740	9 625
Корпоративни облигации	-	35	-	35
Чуждестранни корпоративни облигации	-	377	-	377
Чуждестранни акции, дялове и права	-	1 537	2 433	3 970
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	27	27
Вземания	23	-	7	30
Общо	940	12 138	4 466	17 544
Пасиви				
Задължения	48	-	-	48
Общо	48	-	-	48

Към 31 декември 2022

Активи	Лева	Евро	Долари	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	75	615	840	1 530
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	1 098	-	1 098
Акции, дялове и права	840	19	-	859
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	7 458	1 052	8 510
Корпоративни облигации	-	43	-	43
Чуждестранни корпоративни облигации	-	348	-	348
Чуждестранни акции, дялове и права	-	1 328	2 213	3 541
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	-	-	1	1
Вземания	-	-	5	5
Общо	915	10 909	4 111	15 935
Пасиви				
Задължения	4	-	-	4
Общо	4	-	-	4

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.2. Пазарен риск, продължение

3.2.2. Валутен риск, продължение

Фондът управлява чуждестранната валутната експозиция чрез сключване на форъурани договори, чрез които потенциалната загуба от валутна обезценка се компенсира пропорционално от промяната в стойността на форъурда. Към 31.12.2023 г. откритата (нехеджирана) валутна експозицията (валута извън евро и лев) е в размер на 193 хил. лв. (31.12.2022 г.: 619 хил. лв.). При изменение на валутните курсове на долара с 5% нетните активи на фонда биха се изменили с 10 хил. лв. (31.12.2022: 31 хил. лв.)

3.2.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции“ е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството измерва ценовия риск чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение
- β -коэффициента към индексите на съответните пазари

При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Стандартното отклонение за 2023 година е 3.62% (2022 г.: 7.68%), което при 95% доверителен интервал не предполага дневни загуби, надвишаващи 66 хил. лв. (2022 г.: 127 хил. лв.)

3.3. Ликвиден риск

„Ликвиден риск“ е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

В следващите таблици е представен анализ на активите и пасивите на Фонда, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на активите и пасивите по техните балансови стойности към 31 декември 2023 г.

В хиляди лева	От 3						Общо
	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Без договорен матуритет	
Активи							
Парични средства и парични еквиваленти	373	-	-	-	-	-	373
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	13	10	584	1 617	-	2 224
Корпоративни облигации	14	-	-	21	-	-	35
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	883	883
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	308	20	1 218	2 846	5 233	-	9 625
Чуждестранни корпоративни облигации	-	1	2	138	236	-	377
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	3 970	3 970
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	27	-	-	-	-	-	27
Вземания	27	3	-	-	-	-	30
Общо	749	37	1 230	3 589	7 086	4 853	17 544
Пасиви							
Задължения към ПОД	47	-	-	-	-	-	47
Други задължения	1	-	-	-	-	-	1
Общо	48	-	-	-	-	-	48

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.3. Ликвиден риск, продължение

Компанията извършва регулярно анализ на текущата ликвидност на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Компанията очаква предстоящите плащания към пенсионери в предвидените в Правилника случаи в срок от една година да са в размер на 721 хил. лв., а за периода над 1 година не могат да бъдат направени точни прогнози на предстоящите плащания. В резултат на анализа към 31.12.2023 г. задълженията към Компанията се погасяват в рамките на един месец.

В резултат на анализа към 31.12.2023 г. задълженията към Компанията се погасяват в рамките на един месец. Ръководството счита, че недисконтираната и балансовата стойност на финансовите пасиви не се различават съществено, предвид краткосрочния им характер.

Остатъчни договорни падежи на активите и пасивите по техните балансови стойности към 31 декември 2022 г.

В хиляди лева	До 1 месец	От 1 до 3 месца	От 3 месеца			Над 5 години	Без договорен матуритет	Общо
			до 1 година	От 1 до 5 години				
Активи								
Парични средства и парични еквиваленти	1 530	-	-	-	-	-	-	1 530
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	19	1	512	566	-	-	1 098
Корпоративни облигации	9	-	-	34	-	-	-	43
Акции, дялове и права	-	-	-	-	-	-	859	859
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	18	232	2 205	6 055	-	-	8 510
Чуждестранни корпоративни облигации	-	1	1	135	211	-	-	348
Чуждестранни акции, дялове и права	-	-	-	-	-	-	3 541	3 541
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	1	-	-	-	-	-	-	1
Вземания	5	-	-	-	-	-	-	5
Общо	1 545	38	234	2 886	6 832	4 400	15 935	
Пасиви								
Задължения към ПОД	1	-	-	-	-	-	-	1
Други задължения	3	-	-	-	-	-	-	3
Общо	4	-	-	-	-	-	-	4

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.4. Законов риск

„Законов риск“ – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Фонда. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

3.5. Политически риск

„Политически риск“ – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Фондът осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез присъдения кредитен рейтинг на държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента, както и наблюдение на политическата обстановка държавата-емитент, съответно на държавата по седалище на емитента/контрагента.

3.6. Риск от концентрация

„Риск от концентрация“ е рискът от загуби поради неправилна диверсификация на експозиции към един емитент, група свързани лица, към един и същ икономически отрасъл или географска област. Фондът следва съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България, и диверсифицира инвестиционния портфейл по всеки един от споменатите по-горе компоненти.

Измерването на риска от концентрация се осъществява от Ръководството, чрез количествено определяне на експозицията към всеки емитент (група свързани лица) като процент от нетните активи.

Експозициите към инвестиции, надвишаващи 5% от нетните активи на ДПФПС са ДЦК на Република България, Германия, Румъния, Италия и САЩ. (31.12.2021 г.: Република България, Германия, Румъния и Италия).

Таблиците по-долу представят концентрацията по географски региони на акции, дялове и права към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. :

В хиляди лева

	Към 31 декември 2023			
	България	Европа	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	1 192	1 675	2 867
АДСИЦ	227	-	-	227
Акции	632	321	758	1 711
Дялове	24	-	-	24
АИФ	-	24	-	24
Общо акции, дялове и права	883	1 537	2 433	4 853

В хиляди лева

	Към 31 декември 2022			
	България	Европа	САЩ	Общо
Индексни фондове (ETF)	-	754	1 138	1 892
АДСИЦ	190	-	-	190
Акции	650	567	1 075	2 292
Дялове	19	-	-	19
АИФ	-	7	-	7
Общо акции, дялове и права	859	1 328	2 213	4 400

Приложения към финансовия отчет

3. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

3.7. Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

Основните изходящи парични потоци са и ще продължават да бъдат основно плащания към осигурени лица при настъпване на осигурителен случай. Фондът притежава достатъчно парични средства и високоликвидни финансови активи, които да гарантират нормалното му функциониране.

Развитието на финансовите пазари продължава да е във фокуса на наблюдение от страна на ръководството на Компанията и то продължава текущо да следи за поява на инвестиционни и други рискове и респективно за ефекта им върху дейността и финансовите резултати на управляваните от нея фондове.

4. Използване на счетоводни преценки и предположения

Действащо предприятие

Фондът е изготвил своя финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2023 г., въз основа на предположението, че Фондът е действащо предприятие, което предполага продължаване на настоящата стопанска дейност и реализиране на активите и уреждане на пасивите в нормалния ход на неговата дейност. Бъдещите финансови резултати на Фонда зависят от по-широката икономическа среда, в която той осъществява дейността си.

Поради непредсказуемостта в динамиката и развитието на конфликтите между Русия и Украйна, както и този в Газа, обхватът и ефектите върху дейността на Фонда, респективно за неговата бъдеща дейност, активи и пасиви, е сложно и практически невъзможно да бъдат оценени с точност. Към 31 декември 2023 г. Фондът няма експозиция от инвестиции към държави от засегнатите райони. Първоначалната оценка на ръководството е, че не са идентифицирани обстоятелства и фактори, които да поставят под въпрос валидността на принципа-предположение за действащо предприятие.

Оценка на финансовите инструменти

Фондът определя справедливата стойност на финансовите инструменти, използвайки следната йерархия, която отразява значимостта на факторите използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които пряко или косвено са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите;

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Оценка на финансовите инструменти, продължение

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Следната таблица представя техниките за оценяване, използвани при оценяването на справедливите стойности на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2023	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	219	<i>Метод на дисконтираните парични потоци</i>	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличаване (намаляване) на очаквания ръст с 1% би довело до увеличение (намаление) на стойността с 65 хил.лв. Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор от 1% би довело до намаление (увеличение) на стойността с 39 хил.лв. Увеличение (намаление) на нетния марж с 1% би довело до увеличение (намаление) с 41 хил.лв.

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност на 31.12.2022	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Акции	32	<i>Метод на дисконтираните парични потоци</i>	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковия лихвен процент и очаквания темп на растеж	Увеличаване (намаляване) на очаквания ръст с 1% би довело до увеличение (намаление) на стойността с 11 хил.лв. Увеличение (намаление) на дисконтовия фактор от 1% би довело до намаление (увеличение) на стойността с 6 хил.лв. Увеличение (намаление) на нетния марж с 1% би довело до увеличение (намаление) с 4 хил.лв.

Справедливи стойности от Ниво 3

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

<i>В хиляди лева</i>	Капиталови ценни книжа
Салдо на 1 януари 2023	32
(Загуби), включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	(12)
Покупки	-
Продадени и падежирали	-
Изходящи трансфери от Ниво 3	(2)
Входящи трансфери към Ниво 3	201
Салдо на 31 декември 2023	219

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Справедливи стойности от Ниво 3, продължение

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3 *продължение*

<i>В хиляди лева</i>	Капиталови ценни книжа
Салдо на 1 януари 2022	152
Печалби, включени в отчета за промени в нетните активи на разположение на осигурените лица	1
Покупки	-
Продадени и падежирани	-
Изходящи трансфери от Ниво 3	(149)
Входящи трансфери към Ниво 3	28
Салдо на 31 декември 2022	32

АПФПС „АСК – РОДИНА“
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Таблиците по-долу показват балансовите и справедливите стойности на инвестициите и финансовите активи, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности, на финансови активи, различни от тези оценявани по справедлива стойност, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

31 декември 2023

В <i>хил. лева</i>	Балансова стойност			Справедлива стойност				
	Прил	По		Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
		справедлива стойност	Засеми и вземания					
Инвестиции по справедлива стойност								
Акции, дялове и права	6	883	-	883	664	-	219	883
Чуждестранни акции, дялове и права	6	3 970	-	3 970	3 970	-	-	3 970
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	2 224	-	2 224	2 224	-	-	2 224
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	9 625	-	9 625	9 625	-	-	9 625
Корпоративни облигации	6	35	-	35	35	-	-	35
Чуждестранни корпоративни облигации	6	377	-	377	377	-	-	377
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	27	-	27	-	27	-	27
		17 141	-	17 141	16 895	27	219	17 141

Ръководството на компанията счита, че балансовата стойност на вземания, банкови депозити, парични средства и еквиваленти, както и задължения е приблизително равна на справедливата им стойност поради техния краткосрочен характер.

АФПС „АСК – РОДИНА“
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г.

Приложения към финансовия отчет

4. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

В хил. лева	Балансова стойност					Справедлива стойност				
	Прил.	По		Засми и вземания	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо	
		справедлива стойност	Аруги фин-ви активи							
Инвестиции по справедлива стойност										
Акции, дялове и права	6	859	-	-	859	827	-	32	859	
Чуждестранни акции, дялове и права	6	3 541	-	-	3 541	3 541	-	-	3 541	
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	1 098	-	-	1 098	1 098	-	-	1 098	
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6	8 510	-	-	8 510	8 510	-	-	8 510	
Корпоративни облигации	6	43	-	-	43	43	-	-	43	
Чуждестранни корпоративни облигации	6	348	-	-	348	348	-	-	348	
Деривативни активи, държани с цел управление на риска	6.1.1	1	-	-	1	-	1	-	1	
		14 400	-	-	14 400	14 367	1	32	14 400	

Приложения към финансовия отчет

5. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Парични средства по разплащателни сметки в банки:	373	1 530
	373	1 530

Наличните към 31.12.2023 г. парични средства по текущи сметки на дружеството са основно в банки с добра репутация и стабилна ликвидност, и кредитен рейтинг по Fitch BBB+ (2022 г.: Fitch BBB+).

6. Инвестиции по справедлива стойност

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Акции, дялове и права	883	859
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	2 224	1 098
Корпоративни облигации	35	43
Чуждестранни акции, права и дялове	3 970	3 541
Чуждестранни корпоративни облигации	376	348
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	9 626	8 510
	17 114	14 399

6.1. Деривативни финансови инструменти по справедлива стойност, държани с цел управление на риска

Към 31 декември 2023 г. Фондът има отворена сделка с деривативен финансов инструмент, който включва валутен форуърд за продажба на щатски долари (31.12.2022 г. валутен форуърд за продажба на щатски долари). Целта е намаляване на риска от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните от Фонда финансови активи. Сделката с деривативен финансов инструмент не отговаря на изискванията за отчитане на хеджиране и е отчетен по справедлива стойност в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Сделката е краткосрочна и има следните параметри:

31 декември 2023	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	22.01.2024 г.	2 380 000.00
31 декември 2022	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	23.01.2023г	1 900 000.00

Реализираните през 2023 г. печалби от деривативни финансови инструменти, отчетани по справедлива стойност, са в размер на 36 хил. лв. (2022 г: загуба в размер на 369 хил. лв.). Съответно реализираните загуби, от оценка на активи, чиито валутен риск е управляван, през 2023 г. са в размер на 35 хил. лв. (2022 г.: печалби в размер на 367 хил. лв.)

6.1.1. Деривативни активи по справедлива стойност, държани с цел управление на риска

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
- валутни деривативни финансови инструменти	27	1
	27	1

Приложения към финансовия отчет

7. Вземания

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Вземания за дивиденди	30	5
Други вземания свързани с инвестиции (нетно), в т.ч.:	-	-
- Вземания за главници, брутен размер	127	132
- Вземания за лихви, брутен размер	4	4
- Обезценка на вземания за лихви и главници	(131)	(136)
Други текущи вземания	-	-
	30	5

Към датата на съставяне на финансовия отчет са налице емитенти, които са регистрирали просрочие по дължими лихви и/или главници, водещи до предсрочна изискуемост на емисията.

Таблицата предоставя информация за начислените обезценки към края на отчетния период – данни за емисия, процент за извършената обезценка и стойност.

31 декември 2023

<i>В хиляди лева</i>		Вземане преди обезценка към 31 декември 2023	Начислен а обезценка през 2023 г.	Общо обезценка към 31 декември 2023	Нетно вземане към 31 декември 2023	% Обезценка
Емитент	ISIN					
Northern Lights						
Bulgaria	XS0834163601	131	-	131	-	100.00%

31 декември 2022

<i>В хиляди лева</i>		Вземане преди обезценка към 31 декември 2022	Начислен а обезценка през 2022 г.	Общо обезценка към 31 декември 2022	Нетно вземане към 31 декември 2022	% Обезценка
Емитент	ISIN					
Northern Lights						
Bulgaria	XS0834163601	136	-	136	-	100.00%

8. Задължения

Краткосрочните задължения включват задължения за начислени такси и удържки към Компанията, които се уреждат ежемесечно между фонда и Компанията.

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Задължения към ПОК „ДСК – Родина“ АД	47	1
- за удържки от осигурителни вноски	-	1
- за инвестиционна такса	47	-
Данъчни задължения	1	3
	48	4

9. Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителната компания

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Такси и удържки		
Удържки от осигурителни вноски	6	7
Встъпителна такса	1	2
Инвестиционна такса	162	-
	169	9

Приложения към финансовия отчет

10. Изплатени средства на осигурени лица

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Еднократно или разсрочено изплатени средства към осигурени лица, придобили право на пенсия	546	635
Изтеглени средства от осигурени лица	65	87
Изплатени средства на наследници на осигурени лица и пенсионери	24	34
	635	756

11. Нетни приходи от лихви

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	34	26
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	142	112
Корпоративни облигации	2	1
Чуждестранни корпоративни облигации	6	6
Парични средства в разплащателни сметки в банки	7	4
	191	149

12. Нетни печалби/(загуби) от оценка на инвестиции по справедлива стойност

<i>В хиляди лева</i>	2023	2022
Акции, дялове и права	152	5
Чуждестранни акции, дялове и права	649	(933)
Български ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	128	(251)
Чуждестранни ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	488	(1 498)
Корпоративни облигации	1	1
Чуждестранни корпоративни облигации	28	(77)
Деривативни финансови инструменти	36	(369)
	1 482	(3 122)

13. Оповестяване на свързани лица

За ДПФПС “ДСК – Родина” свързани лица са ПОК “ДСК - Родина” АД, „Банка ДСК” ЕАД като нейн основен акционер, ОТП Банк като мажоритарен акционер в капитала на „Банка ДСК” ЕАД, както и всички дружества, които са част от финансовата група на „Банка ДСК” ЕАД и ОТП Банк.

Сделките с ПОК „ДСК – Родина” АД се състоят от такси и удържки, регламентирани съгласно КСО и Правилника за дейността на Фонда, като те са разгледани по – подробно в приложение 9, а задълженията на Фонда към Компанията са оповестени в приложение 8. Задълженията на Фонда към Компанията се уреждат в кратки срокове в зависимост от периодите на възникването им.

През 2023 г., респ. 2022 г., ДПФПС „ДСК – Родина” не е осъществявал сделки със свързани лица извън таксите и удържките, оповестени по-горе.

Приложения към финансовия отчет

14. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона данъци върху доходите на физическите лица. Услугите по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

15. Събития след датата на отчета

Съгласно решение на Надзорния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД от 30.01.2024 г., съответно решение на Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД от 30.01.2024 г., са извършени промени в състава на Управителния съвет на ПОК „ДСК-Родина“ АД, като считано от 01.02.2024 г. Ивелин Сашев Геков е член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на ПОК „ДСК-Родина“ АД. Решението за промяна на състава на Управителния съвет и представителството на ПОК „ДСК Родина“ е вписано в Търговския регистър на 12.02.2024г.

Освен описаното по-горе, няма други събития след датата на отчетния период, изискващи корекции и/или оповестяване във финансовия отчет на Фонда.